

УДК 61:378.147.84

## ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВОЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ЗНАНЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Л. М. Унгурян, М. С. Образенко

*Одеський національний медичний університет*

## APPLICATION OF THE TEST SYSTEM OF ESTIMATION OF KNOWLEDGES IN THE EDUCATIONAL PROCESS

L. M. Unhuryan, M. S. Obrazenko

*Odessa National Medical University*

Тестова перевірка знань природно вписується в сучасні педагогічні концепції, дозволяє раціональніше використовувати час занять, охопити більший об'єм змісту, швидко встановити зворотний зв'язок із студентами і визначити результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на пропусках в знаннях і внести до них корективи. Тестовий контроль забезпечує одночасну перевірку знань студентів всієї групи і формує у них мотивацію для підготовки до кожного заняття, дисциплінує їх.

Test examination is naturally entered in modern pedagogical concepts, allows to use more rationally time of employment, to capture bigger contents volume, quickly to establish feedback with students and to define results of mastering of a material, to concentrate attention to blanks in knowledge and to introduce in them corrective amendments. Test control provides simultaneous examination of students of all group and forms at them motivation for preparation for each employment, disciplines them.

**Вступ.** Сучасна система вищої освіти переживає великі зміни, що відбуваються в соціально-економічній, політичній сферах країни, приводять до вдосконалення і появи нових освітніх технологій.

Сьогоднішні вищі навчальні заклади повинні активно позиціонувати свій внесок в інноваційний процес і соціальний розвиток і розробити інноваційні технології, які забезпечать формування професійних умінь у студентів.

Інноваційним процесом є сукупність засобів, за допомогою яких педагогічна ідея перетворюється на освітнє нововведення. Інноваційні технології – це система методів навчання, виховних засобів, які направлені на досягнення позитивного результату. Саме інновації визначають нові технології, які використовуються в педагогічній практиці, орієнтовані на студента і на розвиток його здібностей. У зв'язку з цим актуальність дослідження тестових технологій контролю знань у вузі очевидна.

**Основна частина.** Контроль або перевірка результатів навчання є обов'язковим компонентом навчального процесу і має місце на всіх стадіях навчання. Суть перевірки результатів навчання полягає у виявленні рівня засвоєння знань студентами, який повинен відповідати освітньому стандарту з тієї або іншої дисципліни.

Головна функція перевірки – це контролююча функція, що полягає в контролі знань і умінь студентів, визначення досягнень учнів базового рівня підготовки, оволодіння обов'язковим мінімумом змісту дисципліни. Розрізняють поточну, тематичну і підсумкову перевірку знань студентів. Всі види перевірки проводяться за допомогою різних форм, методів і прийомів.

Тестова перевірка має ряд переваг перед традиційними формами і методами, вона природно вписується в сучасні педагогічні концепції, дозволяє раціональніше використовувати час занять, охопити більший об'єм змісту, швидко встановити зворотний зв'язок із студентами і визначити результати засвоєння матеріалу, зосередити увагу на пропусках в знаннях і внести до них корективи. Тестовий контроль забезпечує одночасну перевірку знань студентів всієї групи і формує у них мотивацію для підготовки до кожного заняття, дисциплінує їх.

Основні вимоги до тестових завдань:

- бути включеними в одну тему;
- бути взаємозв'язаними між собою;
- бути взаємодоповнюваними і впорядкованими або по складності, або по логіці;
- форма тесту повинна бути одноманітною, уніфікованою, звичною, зручною;

– терміни, поняття, використовувані в тестах, повинні бути загальновідомі і відповідати як вимогам програми, так і першоджерелам;

– послідовність тестових завдань визначається за принципом: від простого до складнішого;

– завдання повинні бути короткими (на обдумування одного завдання повинно витратитися не більше двох хвилин).

За кількістю завдань розрізняють такі види тестів:

1. Короткі (до 20 завдань).
2. Середні (20–500 завдань).
3. Довгі (більше 500 завдань).

За рівнем засвоєння знань, умінь і навиків тести класифікують на три рівні. Тести першого рівня, у свою чергу, підрозділяються на:

– тести пізнання (пропонують питання, що вимагають альтернативної відповіді);

– тести розрізнення (разом із завданням містяться відповіді, з яких студенти повинні вибрати одну або декілька);

– тести співвідношення (пропонують знайти спільності або відмінності у вивчених об'єктах);

– тести-завдання з вибірковими відповідями (у завданні формулюється умова завдання і всі необхідні початкові дані, у відповідях представлено декілька варіантів рішення).

Тести першого рівня рекомендується проводити для проміжного контролю знань студентів в рамках вивчення одного певного курсу. Тести другого рівня – при проміжному контролі по основних розділах курсів, без знання яких розуміння дисципліни або утруднено, або взагалі незрозуміло. Тести третього рівня – при підсумковому контролі за весь курс.

Головна перевага тестів – повністю автоматизована перевірка знань студентів, яка забезпечує максимально можливу її об'єктивність (ставить всіх студентів в рівні умови в процесі перевірки знань) і виграє в швидкості перевірки.

Недоліки використання тестів для перевірки засвоєння навчального матеріалу:

– підміна навчальних цілей. Якщо перейти на загальне повне тестування, дуже швидко основною метою для студентів стає поверхневе вивчення дисципліни, не вивчаючи по-справжньому предмет;

– звуження змісту навчального предмета: є предмети, зміст яких погано охоплюється системою тестів. Та і усередині самого предмета одні розділи легко перевіряються за допомогою тестування, а інші – ні. Але майже немає тестів, за допомогою яких можна перевірити уміння міркувати, логічно мислити;

– зниження кваліфікації викладача: використання готових тестів істотно полегшує роботу. В принципі це добре. Викладач звільняється від частини рутинної роботи, з'являється вільний час і так далі. Але при цьому виникають інші проблеми, зокрема проблема підтримки рівня професійної кваліфікації. Перевірка тестових завдань і контрольних робіт відбувається в автоматичному режимі і не дає ніякого професійного навантаження. Сам навчальний простір, що охоплюється тестами, як вже було сказано, складає лише частину навчального предмета. Якщо викладач не використовуватиме спеціальних і додаткових засобів для свого професійного розвитку, він майже неминуче почне деградувати.

Проте тестування в навчанні – не тільки контроль знань студентів. Тестова перевірка знань – це форма закріплення, уточнення, осмислення і систематизації матеріалу. Чим краще організована перевірка, тим більше можливостей для такого закріплення. Таким чином, тести активізують і розвивають пізнавальну діяльність студентів.

Поточний контроль – найголовніший зі всіх перевірок. Його мета – регулярно керувати діяльністю студентів та її коректувати. Він дозволяє мати безперервну інформацію про хід і якість засвоєння навчального матеріалу, оперативно вносити зміни до навчання.

Поточна перевірка – не стільки інспекція, скільки навчання, оскільки вона пов'язана із закріпленням, повторенням і аналізом навчального матеріалу. Поточний контроль повинен проводитися регулярно, що, у свою чергу, підвищить якість вивчення студентами розділів тем дисципліни. Для виявлення ж кінцевих результатів навчання з окремої дисципліни необхідний підсумковий контроль. Підсумковий контроль – інтегруючий контроль. По ньому судять про загальні досягнення студентів.

**Висновок.** Застосування тестового контролю знань по спеціальних дисциплінах можливо тільки у вигляді проміжного контролю. Контроль по всьому курсу, а тим більше, підсумковий контроль за фахом найдоцільніше проводити в письмовій або усній формі.

Підсумковий контроль із загальнотеоретичних дисциплін, до яких можна віднести гуманітарні, соціально-економічні, деякі загальнопрофесійні і ряд інших, можливо проводити в тестовій формі, але тільки після того, як ці тести пройдуть через аналіз і колективне обговорення в рамках профільної кафедри і будуть нею допущені до використання в навчальному процесі.

**Література**

1. Бальков Н. П. Психология и педагогика. Тесты для контроля знаний студентов / Н. П. Бальков. – М., 2007.
2. Василенко Ю., Подзолков М., Тиняков А., Бологов Е. Тестовая система оценки знаний и её применение в высшей школе. – URL: [ostu.ru/sekcia1.htm](http://ostu.ru/sekcia1.htm)
3. Глузман А. Инновационные технологии обучения в системе университетского педагогического образования / А. Глузман. – URL: [iee.org.ua/conf\\_artide39.pdf](http://iee.org.ua/conf_artide39.pdf)
4. Гурова Е. Психология развития и возрастная психология. Тесты : учеб. пособие для студентов вузов / Е. Гурова – М., 2005.
5. Коваленко Е. Инновационные образовательные технологии и их внедрение в вузе / Е. Коваленко. – URL: [www.universitys.ru/Kovalenko.pdf](http://www.universitys.ru/Kovalenko.pdf)
6. Педагогика : учебник / [Л. Крившенко и др.]; под ред. Л. Крившенко. – М., 2005. Применение инновационных технологий как средство активизации обучения студентов в вузе. – URL: [www.bahkrabot.com/work/work\\_63711.html](http://www.bahkrabot.com/work/work_63711.html)
7. Бойцова Е. Модульно-рейтинговая система на базе тестовых технологий / Е. Бойцова, В. Дроздов // Высшее образование в России. – 2005. – № 4.
8. Контроль знаний студентов / Н. Павлов, А. Артемов, Т. Сидорова, В. Фролов // Высшее образование в России. – 2000. – № 1.
9. Жуков Г. Н. Основы общей профессиональной педагогики : учебное пособие / Г. Н. Жуков, П. Г. Матросов, С. Л. Каплан ; под общ. ред. проф. Г. П. Скамницкой. – М. : Гардарики, 2005. – 382 с.
10. Образцов П. И. Информационно-технологическое обеспечение учебного процесса в вузе / П. И. Образцов // Высшее образование в России. – 2001. – № 6. – С. 46–50.